

Drobné sakrální památky: jejich místo v české venkovské krajině

Tereza Šustková

2007

Posudek vedoucího bakalářské práce

Bakalářská práce Terezy Šustkové vznikla v rámci projektu Vývoj krajiny Čech v době industriální. Předmětem práce je dílčí téma symbolické úrovně krajiny, konkrétně problematika tzv. drobných sakrálních památek. Uvedené téma je v posledních letech ve vlastivědné a esejistické literatuře hojně reflektované. Přednostně je však téma zpracováváno z pozic oboru ekologie krajiny. Zdůrazňována je symbolická a estetická role sakrálních památek v současné krajině a jejich význam, jakožto jednoho z nositelů tzv. paměti krajiny. T. Šustková se pokusila o přístup, který kromě výše uvedených aspektů důsledněji pracuje s religionistickým, historickým a etnologickým aspektem sakrálních objektů. Po stručném, ale výstižném přehledu dosavadního studia dané problematiky se věnuje religionistické a etnologické charakteristice objektů, přičemž vychází především z metodického díla etnologa V. Štajnochra. Těžiště práce spočívá v terénní práci. Autorka vyhodnotila dokumentaci ze čtyř farností a jedné oblasti zahrnující regiony několika farností (ve třech případech se jednalo o vlastní výzkum, ve dvou případech zpracovala již hotovou terénní dokumentaci vedoucího diplomní práce). Podrobně vyhodnotila typologii objektů, jejich umístění v terénu a další aspekty (např. souvislost s vegetací). Na faktech doložila oprávněnost hypotetického předpokladu značné regionální variability drobných sakrálních památek v rámci Čech. Kromě vlastních soupisů a přehledných map jednotlivých regionů jsou velmi důležité srovnávací tabulky na s. 35 a 41 a bohatá fotografická dokumentace základní typů objektů i terénních situací.

Zvláštní pozornost věnovala autorka litinovým křížům, jakožto charakteristickému projevu kultury doby průmyslové revoluce v oblasti sakrálních objektů. Své úvahy opět zakládá kromě terénních pozorování také na studiu odborné literatury a archivních pramenů – katalogů průmyslově vyráběných litinových křížů.

Bylo by nepochybně možné vyjmenovávat řadu dílčích problémů, které autorka ve své práci pouze naznačuje, případně, které jsou v textu obsaženy jen latentně (např. historicky a etnicky podmíněná regionální variabilita, aspekt umělecko historický apod.). Na druhé straně je třeba velmi vysoko hodnotit skutečnost, že T. Šustková provedla jeden z mála systematických a na odborných základech postavených terénních výzkumů drobných sakrálních památek v Čechách. A také, že se při hodnocení výsledků výzkumu opírala o odbornou literaturu z řady

oborů (historie, religionistika, etnologie, dějiny železářství) a daleko tak přesáhla úroveň dosavadní ekologicko krajinářské produkce.

Práci T. Šustkové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení ve výši 48 bodů.

V Praze 27.2.2008

doc. PhDr. Václav Matoušek, CSc.